

VYRIAUSIOJI TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius, telefonas (8 5) 268 4048, faksas (8 5) 268 4049
el. p. vtek@vtek.lt, <http://www.vtek.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188736355

Visagino profesinių sąjungų susivienijimo
pirmininkei Jekaterinai Turčaninovai

2019-05-02 Nr. S - 1454 (2.5)
Į 2019-04-26 Nr. S-41/2019;32-09

El. p. jeturcanin@gmail.com

DĖL NUOMONĖS PATEIKIMO

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkas Edmundas Sakalauskas, nariai Virginijus Kanapinskas, Dalia Paulauskaitė ir Antanas Šenavičius 2019 m. gegužės 2 d. posėdyje apsvarstė paklausimą, kuriame prašote pateikti nuomonę, ar Visagino savivaldybės tarybos narė Ilona Nekrošienė, einanti ir Visagino miesto biudžetinių įstaigų profesinės sąjungos pirmininko pavaduotojos pareigas, privalo nusišalinti (ir nebeatstovauti) ginant minėtosios profesinės sąjungos narių teises ir interesus Visagino savivaldybės administracijoje, institucijose ir įstaigose.

Atsakydami į Jūsų pirmąjį klausimą informuojame, kad Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio, apibrėžiančio deklaruotinų duomenų sąrašą, 1 dalies 4 punkte nurodyta, jog valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys privalo deklaruoti narystę ir pareigas įmonėse, įstaigose, asociacijose ir fonduose, išskyrus narystę politinėse partijose ir profesinėse sąjungose. Taigi laikytina, kad įstatymų leidėjas nesieja narystės profesinėje sąjungoje su aplinkybėmis, galinčiomis sukelti asmeniui interesų konfliktą.

Taip pat pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo (toliau – Profesinių sąjungų įstatymas) preambulėje nustatyta, jog profesinės sąjungos yra savanoriškos, savarankiškos ir savaveiksmės organizacijos, atstovaujančios darbuotojų profesinėms darbo, ekonominėms, socialinėms teisėms ir interesams bei juos ginančios. Profesinės sąjungos Lietuvos Respublikoje veikia laisvai ir savarankiškai. Jos turi teisę parengti savo veiklos įstatus ir reglamentus, laisvai rinkti savo atstovus, organizuoti savo aparatą ir veiklą bei formuoti savo veiklos programą.

Valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, darbdaviams, jų įgaliotiesiems atstovams, įmonės, įstaigos, organizacijos valdymo organams, administracijai, pareigūnams, politinėms partijoms ir kitoms organizacijoms draudžiama kištis į profesinių sąjungų vidaus reikalus (Profesinių sąjungų įstatymo 3 straipsnis).

Profesinės sąjungos atstovauja savo nariams ir įstatymų nustatyta tvarka gina savo ir savo narių teises ir teisėtus interesus valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose (Profesinių sąjungų įstatymo 15 straipsnis).

Taigi viena iš profesinės sąjungos funkcijų – atstovauti profesinės sąjungos narių interesams ikiteisminėse darbo ginčų institucijose, teismuose, darbo tarybose, stebėtojų tarybose, įvairiose valstybės ir savivaldybių institucijose ir t. t.

Atsižvelgiant į išdėstytą reglamentavimą ir į minėtasias Įstatymo 6 straipsnio nuostatas laikytina, kad įstatymų leidėjas nesieja narystės profesinėje sąjungoje su aplinkybėmis, galinčiomis sukelti asmeniui interesų konfliktą, vadinas, profesinių sąjungų veikla (profesinių sąjungų narių veiksmai, kai jie atlieka su profesine sąjunga tiesiogiai susijusias funkcijas) nepatenka į Įstatymo kontrolės sritį ir Įstatymas šiuo atveju netaikytinas.

Be to, nei Įstatymas, nei Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymas arba kitas teisės aktas, apibrėžiantis Komisijos kompetenciją, nesuteikia Komisijai įgaliojimų kontroliuoti Profesinių sąjungų įstatymo vykdymo ir vertinti su profesinių sąjungų veikla susijusių klausimų.

Atsižvelgiant į išdėstytą reglamentavimą manytina, kad Jūsų įvardyta savivaldybės tarybos narės I. Nekrošienės veikla atstovaujant ir ginant minėtosios profesinės sąjungos narių interesus savaimė negali būti vertinama kaip viešųjų ir privačių interesų konflikto situacija ar kad jai taikytini valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens veiklos ribojimai, numatyti Įstatymo 12 straipsnyje. Vis dėlto jei I. Nekrošienė, kaip valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, savivaldybės taryboje dalyvautų svarstant, rengiant ar priimant sprendimus, tiesiogiai ir akivaizdžiai susijusius su jos ar jai artimų asmenų privačiais interesais, ji galbūt pažeistų Įstatyme numatytą prievolę teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, bei draudimą dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesys kiekvienu konkrečiu atveju vertinamas individualiai, nustatant konkrečias tokių asmenų veiklos aplinkybes ir detalai tiriant jų veiksmus. Konkretūs asmeniniai valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų interesai, galbūt keliantys jiems interesų konfliktą, ar konkretūs jų veiksmai, galbūt pažeidžiantys Įstatymo nuostatas, gali būti nustatyti tik atlikus atitinkamą tyrimą. Įstatymo nuostatų laikymasis yra paties valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens pareiga.

Komisijos pirmininkas

Edmundas Sakalauskas